

ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

รัตนชาติ วันดี *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะ ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ได้ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยจำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis Of Variance) พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่พบความแตกต่างกันในทุกด้าน

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่พบความแตกต่างกันในทุกด้าน

จากการวิจัย สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ไปเป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การบริหารเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาในโรงเรียนที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

บทนำ

ปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้วยปัจจัยสำคัญนี้ที่ทำให้กระแสการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ การสื่อสารคมนาคมสมัยใหม่ และวิทยาการคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย ปัจจัยดังกล่าวทำให้มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทุกมุมโลก เป็นลักษณะไร้พรมแดน ในปลายศตวรรษที่ 20 แนวโน้มของกระแสโลกให้ความสำคัญต่อความเป็นเสรีประชาธิปไตย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงเป็นแรงผลักดันให้สภาพการจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปด้วยจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทำให้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างมาก จึงจำเป็นต้องพัฒนาการบริหาร (สุธิดา เลี้ยงประยูร, 2555, หน้า 1)

การดำเนินงานในองค์กรต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรต้องมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร ได้อย่างชัดเจน รวมทั้งมีการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งในแต่ละองค์กรจะประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่มาทำงานร่วมกันและกลุ่มคนนี้อยู่มีความแตกต่างกันในหลายด้าน แต่ก็มีความต้องการเป้าหมายที่จะทำงานให้สำเร็จ และในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ขององค์กรนั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือแรงรวมใจจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องประสานความร่วมมือเหล่านั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันอันจะเป็นการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งนอกจากองค์กรจะมีกลยุทธ์และแนวทางในการดำเนินงานที่ดีแล้ว สิ่งสำคัญที่เป็นแรงขับเคลื่อนความสำเร็จขององค์กร คือ ทรัพยากรมนุษย์ที่อยู่ในองค์กรนั้น ซึ่งเป็นผู้ที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุดในองค์กรที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ และการที่ผู้บังคับบัญชาจะนำองค์กรของตนไปสู่ความสำเร็จและความก้าวหน้าได้มากน้อยเพื่อใดนั้นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ การมีบทบาทภาวะผู้นำขององค์กร ซึ่งนอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากผู้ตามอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพ (วรางคณา กาญจนพาทิ, 2556, หน้า 12)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งผู้วิจัยมีความตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ โดยผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนมี ภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายอย่างรวมทั้งครูที่อยู่ได้บังคับบัญชาของผู้บริหารด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำของครูตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อเปรียบเทียบถึงความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง โดยงานวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำผลการศึกษาในครั้งนี้มาใช้พัฒนา มาปรับปรุง แก้ไขคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นและพัฒนาการบริหารจัดการภายในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมตามสภาพจริง เพื่อที่จะส่งผลให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จำแนกตาม เพศ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 200 คน โดยกลุ่มตัวอย่างเปิดตาราง สุ่มสุ่มของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศิริสุทธิ และคณะ, 2556, หน้า 132) จากกลุ่มประชากรจำนวน 200 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน ในการวิจัยครั้งนี้

2. ด้านแนวคิดและทฤษฎี

การดำเนินการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาหัวข้อคุณลักษณะภาวะผู้นำจากเครื่องมือของ วิมล จันทร์แก้ว (2555, หน้า 217 – 223) โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) ด้านบุคลากรและกระบวนการทำงาน 3) ด้านสัมพันธภาพ 4) ด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจ 5) ด้านผลสัมฤทธิ์ของงาน และ 6) ด้านธรรมาภิบาล

3. ระยะเวลาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 24 มกราคม – 28 กุมภาพันธ์ 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเองปรับปรุงเป็นชนิดคำถามปลายปิด โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating list) ตามแบบของ (Likert) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามรายการ (Check list) คือ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าความพึงพอใจ ต่อไปนี้

- 5 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยข้อความครอบคลุมลักษณะภาวะผู้นำ 6 ด้าน จำนวน 55 ข้อ ประกอบด้วย

- ด้านที่ 1 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ด้านที่ 2 ด้านบุคลิกภาพและกระบวนการทำงาน
- ด้านที่ 3 ด้านสัมพันธภาพ
- ด้านที่ 4 ด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจ
- ด้านที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ของงาน
- ด้านที่ 6 ด้านธรรมาภิบาล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดโดยให้เขียนข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ในแต่ละด้านวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเที่ยงแบบมาตรฐาน (S.D)

3. แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยเทียบกับเกณฑ์การแปลค่าของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50 – 5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามเพศ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบค่าที (Independent Sample t-test)

5. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis Of Variance)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มากที่สุด

2. ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านธรรมาภิบาล และด้านมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบดังนี้

2.1 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เรื่องความพยายามที่จะสร้างและส่งเสริมครูและบุคลากรให้เป็นผู้นำด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เรื่องการยกย่อง การให้รางวัลและการสร้างความภาคภูมิใจในความสำเร็จของผู้ร่วมงาน

2.2 ด้านบุคลากรและกระบวนการทำงาน พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เรื่องการให้ความสำคัญแก่ ครู นักเรียนและ ผู้ปกครอง ของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เรื่องผู้บริหารมักจะแสวงหาคำตอบ หรือวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา

2.3 ด้านสัมพันธภาพ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เรื่องการจัดกิจกรรมของโรงเรียนมีการประชุมเพื่อรับรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เรื่อง การรักษาสัมพันธภาพที่ดี และมีการเสริมแรงจูงใจระหว่างโรงเรียนกับทุกฝ่าย

2.4 ด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เรื่องระบบการทำงานมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เรื่องการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกกระบวนการไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.5 ด้านผลสัมฤทธิ์ของงาน พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เรื่องปฏิบัติตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เรื่องการให้ความสำคัญต่อผลตอบแทนผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานบังเกิดผลสำเร็จตามตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงาน

2.6 ด้านธรรมาภิบาล พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เรื่องผู้บริหารของท่านมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และทำงานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เรื่องผู้บริหารของท่านมีมุมมองที่เปิดกว้างและมองการณ์ไกล

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่พบความแตกต่างกันในทุกด้าน

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่พบความแตกต่างกันในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องจาก กระบวนการที่ใช้อิทธิพลของผู้บริหาร โรงเรียนต่อครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้เต็มใจที่ร่วมมือในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงาน ใช้ความสามารถในการจูงใจสมาชิกในองค์กรเพื่อปฏิบัติภารกิจขององค์กรซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการบังคับบัญชาบุคคลอื่น โดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่นเป็นผู้ทำให้บุคคลอื่นไว้วางใจและให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำเป็นผู้มีหน้าที่อำนวยความสะดวกสั่งการบังคับบัญชาประสานงานโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ เพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ปนัดดา วรกานต์ทีวัตต์, 2555, หน้า 7) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงสวัสดิ์ แสงมณี (2553, บทคัดย่อ), เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553, บทคัดย่อ), จินดา พุ่มสกุล (2555, บทคัดย่อ), วัชรินทร์ เสาะก่าน (2555, บทคัดย่อ), เฟาซี วงศ์ภักดี และอโนทัย ประสาน (2556, บทคัดย่อ), มนตรา ผลศรัทธา และสุเทพ ลีมอรุณ (2556, บทคัดย่อ), ถาวร โสมณวัฒน์ (2557, บทคัดย่อ), เอกสิงห์ ปากแก้ว และสุคนธ์ แพ่งศรีสาร (2558, บทคัดย่อ), ฮาฟิซ ขานูร์กีษ (2558, บทคัดย่อ), สุจิตรา สิทธิณรงค์ (2554, บทคัดย่อ) และมยุรี อามาศย์มนตรีและ ภาณี สัจจาพันธ์ (2559, บทคัดย่อ) ซึ่งผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่พบความแตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูที่มีเพศต่างกันไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำ ตามแนวคิดความพอใจของมนุษย์ที่มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ในทัศนะต่างๆ เช่น ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งผันแปรไปตามปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสถานการณ์ช่วงเวลาหนึ่ง บุคคลอาจจะไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งเพราะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้แต่ในช่วงหนึ่งหากสิ่งที่คาดหวังไว้ได้รับการตอบสนองอย่างถูกต้อง บุคคลก็สามารถเปลี่ยนความรู้สึกเดิมต่อสิ่งนั้นได้อย่างทันทีทันใด นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่สามารถแสดงออกในระดับมากน้อยได้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของการประเมินสิ่งที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวังไว้ส่วนใหญ่ประชาชนจะใช้เวลาเป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบความคาดหวังจากบริการต่างๆ (ยาซีเราะห์ เจะหลง และคณะ, 2556, หน้า 19) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงสวัสดิ์ แสงมณี (2553, บทคัดย่อ), จินดา พุ่มสกุล (2555, บทคัดย่อ), เฟาซี วงศ์ภักดี และอโนทัยประสาน (2556, บทคัดย่อ), ฮาฟิซ ขานูร์กีษ (2558, บทคัดย่อ) และสุจิตรา สิทธิณรงค์ (2554, บทคัดย่อ) แต่ไม่สอดคล้องกับ เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553, บทคัดย่อ), วัชรินทร์ เสาะก่าน (2555, บทคัดย่อ), มนตรา ผลศรัทธา และสุเทพ ลีมอรุณ

(2556, บทคัดย่อ) และเอกสิงห์ ปากแก้ว และสุคนธ์ แพ่งศรีสาร (2558, บทคัดย่อ) ที่พบว่ามีความแตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ไม่พบความแตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำ ตามแนวคิดความพอใจของมนุษย์ที่มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ในทัศนะต่างๆ เช่น ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งผันแปรไปตามปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสถานการณ์ช่วงเวลาหนึ่งบุคคลอาจจะไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งเพราะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้แต่ในช่วงหนึ่งหากสิ่งที่คาดหวังไว้ได้รับการตอบสนองอย่างถูกต้อง บุคคลก็สามารถเปลี่ยนความรู้สึกเดิมต่อสิ่งนั้นได้อย่างทันทีทันใด นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่สามารถแสดงออกในระดับมากน้อยได้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของการประเมินสิ่งที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวังไว้ส่วนใหญ่ประชาชนจะใช้เวลาเป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบความคาดหวังจากบริการต่างๆ (ยาซีเราะห์ เจะหลง และคณะ, 2556, หน้า 19) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงสวัสดิ์ แสงมณี (2553, บทคัดย่อ), จินดา พุ่มสกุล (2555, บทคัดย่อ), วัชรินทร์ เสาะก่าน (2555, บทคัดย่อ), เพาซี วงศ์ภักดี และอโนทัยประสาน (2556, บทคัดย่อ), ถาวร โสมณวัฒน์ (2557, บทคัดย่อ), ฮาฟิซ ขานูร์กัย (2558, บทคัดย่อ), สุจิตรา สิทธิณรงค์ (2554, บทคัดย่อ) และมยุรี อามาตย์มนตรีและภาณี ศัจจาพันธ์ (2559, บทคัดย่อ) แต่ไม่สอดคล้องกับ เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553, บทคัดย่อ), มนตรา ผลศรีทธา และสุเทพ ลีมอรุณ (2556, บทคัดย่อ) และเอกสิงห์ ปากแก้ว และสุคนธ์ แพ่งศรีสาร (2558, บทคัดย่อ) ที่พบว่ามีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็น

เพศหญิง และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป ดังนั้นเขตพื้นที่สถานศึกษาควร ส่งเสริมภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับผู้บริหารสถานศึกษา โดยการจัดอบรม ศึกษาดูงานหรือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระหว่างเครือข่าย หรือโรงเรียนใกล้เคียง อย่าง ต่อเนื่องและจริงจัง

1.2 ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านธรร มาภิบาล จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนที่เน้นหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 องค์ประกอบ คือ หลักนิติ ธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม โดยจัดแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ส่วน ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านบุคลากรและกระบวนการ ทำงาน ด้านสัมพันธภาพ ด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจ และด้านผลสัมฤทธิ์ของงาน มีการ จัดอบรม ศึกษาดูงานหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ภายในกลุ่มเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

1.3 ครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำยม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ส่วนใหญ่มี ประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ซึ่งถือได้ว่ามีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆที่จำเป็น โดยการจัดอบรม ศึกษาดูงานหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และผู้บริหารต้องมั่นควบคุมกำกับติดตามคอยให้ คำแนะนำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายอื่นๆหรือขยายกลุ่มการศึกษาให้กว้างขึ้น เพื่อจะทำให้ทราบข้อมูลว่าการ บริหารลักษณะใดมีปัญหาเล็กน้อยแตกต่างกันสำหรับการกำหนดรูปแบบการบริหารงานของ สถานศึกษาที่เหมาะสมต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และตำแหน่งการปฏิบัติงาน เพื่อจะทำให้ทราบ ถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่แท้จริง

2.3 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ใน ด้านอื่นๆ เช่น ด้านผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง และด้านผู้นำวิถีพุทธ เพื่อ จะทำให้ทราบข้อมูลว่าการบริหารลักษณะใดเหมาะสมที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- จินดา พุ่มสกุล. (2555). **คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เต็มสิริ ทิพย์จันทา. (2553). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน**
กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ถาวร โสภณวัฒน์. (2557). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของบุคลากรครู**
วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ทรงสวัสดิ์ แสงมณี. (2553). **ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด**
กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ปนัดดา วรกานต์ทิวัตต์. (2555). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน**
กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เฟาชี วงศ์ภักดี และอโนทัย ประสาน. (2556). **ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา**
ตามความคิดเห็นของครูผู้สถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัด
นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช.
- มนตรา ผลศรัทธา และสุเทพ ลีมอรุณ. (2556). **พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่**
ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- มยุรี อามาตย์มนตรี และภาณี สัจจาพันธ์. (2559). **ความคิดเห็นของครูต่อคุณลักษณะอันพึง**
ประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.

ยาชีเราะห์ เจะหลง. (2556). ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วัชรินทร์ เสาะก่าน. (2555). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

อำเภอเมืองบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครพนม.

วิมล จันทร์แก้ว. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต.

วรางคณา กาญจนพาที. (2556). ภาวะผู้นำและภาวะผู้ตามที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลองค์กร.

วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สุจิตรา สิทธิณรงค์. (2554). ความพึงพอใจของครูต่อการมีภาวะผู้นำทาง การบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษาในอำเภอ ทับปุดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สุธิดา เลี้ยงประยูร. (2555). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา

ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

เอกสิงห์ ปากแก้ว และสุคนธ์ แผงศรีสาร. (2558). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุรธานี เขต 4.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนครราชสีมา.

ฮาฟิซ ขานูร์กัย. (2558). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.